

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Finis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

nienſis filius, Gerſa & Eliezer Moſi filii, C. Caligula Germanici filius, Commodus Imperator M. Antonini philoſophi filius Licinius Ga- lienus Imperatoris Pub. Cornelii Licinii Valeriani filius, Baſiſſe Bulgofi, de diſt. factisq. memorabilib. lib. 5. c. 5.

Carinus Cari Imperatoris filius: Samuclis prophete filius: Hen- ricus Imperator, Henrici ſecundi filius: Vencilaus Caſaris Boemae Regis Caroli quarti filius: Noradinus Damafceus Sulthantus Sala- dini filius: Ioannes vicecomes primi Ducis Ioannis Galeati filius: Item Franciſci Sfortiae filii, maior natu Galeatius, Philip. & Laidou. Idem.

Scipio ignobilis Africani filius: Q. Fabius Q. Fabii Maximi Al- iobrogici & eius & Imperatoris clariffimi filius: Clodii Pulchri fi- lius: Hortenſius Corbio Quinti Hortenſii eloquentiffimi cuius he- pos, Ex Valer. Maxim.

Finis.

DEFINITIO. ET ETYMOL.

FINIS, pro mercede vel poena quae opus ſequitur. Philip. 3. 19. fi- nem ſuum heſcit homo, Eccl. 9. 12. finis rerum omnium inſtat, 1. Pet. 4. 7. In finem ſeculorum incidimus, 1. Cor. 10. 11. finis le- gis Chriſtus, Rom. 10. 4.

POETICAE SENTENTIAE.

Quid, Epit. 2.

Exitus alia probat: caveat ſucceſſum opo, Quisquis ab eorum ſultis aor quida putat.

Iuvenalis 10.

Festiva ad noſtra: Et Regem tranſeunt Penſi, Et Craſum quem vox 19/ſi ſacunda Soloni

Reſpicere ad longa 19/ſi ſpacia & prima aſta. Boet. 2. 3.

Reperunt proprios quaſq. recuſus, Reduſq. quaſ ſingula gaudent.

Nec manet illis traditur ordo, Niſi quod ſuis innoxerit ortum, Stabilemque ſui fecerit orbem.

SENTENTIAE PHILOSOPHORVM.

ET HIST.

Finis eſt bonum aliquod, cuius cauſa aliquid aut natura, aut arte fit. Nam quod fortuito euenit, nullus rei gratia fieri dicitur. 1. 2. de demonſtr. c. 2. T. 12. Ariſt.

Inter fines 13, qui perfectus eſt, ſemper praecellit imperfectum. Perfectus porro eſt, quo admoto, nullo amplius nobis opus eſt. Im- perfectus contra quo aſſidente, non nihil quo indigemus ab eſt nobis. 1. 1. Magna Moral. c. 2.

Non omne quod extremum eſt, finis dicitur, ſed id deniq., quod eſt omnium praerantiffimum. 1. 2. de Natura. c. 2. T. 23.

Id cuius cauſa fit aliquid, & quod eius cauſa eſt, fortuna e- uenire poſſunt. 1. 2. de Nat. c. 8. T. 85.

Eſt idem finis & actio; neque aliud quippiam eſt praeter actionem finis. 1. 2. Magna Moral. 12.

Eſt finis id, unde principium non agendi, ſed cogitandi ducitur, 1. 2. de Natur. c. 9. T. 89.

Id cuius cauſa aliquid eſt, finis eſt; eiusmodi autem eſt id quod non alio ſed ad ipſum cetera referuntur. 1. 1. Breuior. Mor. c. 2. T. 8.

Fieri non poteſt, vt cauſa ad quam aliquid refertur, infinite pro- gredi poſſit.

Finis eſt cuius gratia omnia comparantur, & cuius gratia ceterae res habentia. 1. 1. Rer. c. 7.

Maius bonum eſt finis, quam quod finis non eſt. ibid.

Quod per ſe bonum eſt, ſuaque vi & natura, id omne finis eſt; & ira cauſa, vt eius gratia & fiat & ſint cetera omnia, finis autem & id quo alia referuntur actionis alicuius finis eſt: actiones vero omnes cum motu coniunctae ſunt. Libro ſecundo Metaphyſic. cap. ſecundo T. 3.

Ea omnia quae, cum aliquid moram attulit ei caſi interiecta ſunt, ad finem omnia referuntur; hoc autem inter ſe differunt, quod alia vt inſtrumenta ſunt, alia quaſi opera. lib. d. 4. Metaphyſic. c. 2. T. 2.

Finis turpis laudem egregiam mitaſulat. Tacit. hiſt. 1. 4.

Verbis res maximas aggredi proſus eſt facile: difficile vero rem egregiam reſpla praſtare. Quapropter & hoc quidem quibusvis in promptu eſt, & omnibus (vt ita dicam) tantum audire ſcientibus commune; illud vero rarum admodum, quodque paucis in vita contingit. Polyb. lib. 5.

Res arduas grauitur ordini, & impetu quodam ad incrementa re- rum contendere, multisiam contigſe; ſed proſitum ad finem deducere, & ſicubi fortuna obſtiterit, ratione & induſtria id quod promptitudini ac alacritati decedit, adimplere, paucorum eſſe videri. Idem lib. 16.

PROPHETICAE.

Aggeſtius audiens quendam Perſarum Regem admi- rari ſe felicitatem, reſpondit, Non dum vix finis adde- rit. Nam ne Priamus quidem quum cuius eſſet terrarum imperium tamen miſere iam ſenem in Troiano incendio con- ſumit. Plut. in apoph.

Epaminondas interrogatus, quem arbitrarerur ducere ſiſſimum ſeipſumne, an Chabiriam an Iphicram, reſpon- dit, uterque perſiſſime eſt, donec viuimus. Alludit ad Solonem, qui reſt ad meliora proficere, & ad deteriora degenerare.

apoph. Eridicus Imperat. Percontatus aliquando quid bonum in poſſit contingere? reſpondit, Bonus in hac vita non eſt. Syl. 1. 4. commentario in Alphonſi rei geſtas.

Foedus.

DEFINITIO ET ETYMOL.

FOEDUS eſt pax quae fit inter dimicantes, vel à Be- bus, id eſt ſacerdotibus dictum, per ipſos enim ſicut per ſeculares bella. Alii foedera dicta putant & crudeliter occiſa: cuius moſi optabatur ei, qui à Virgilius, Et caſa ſigebant ſacra a porca. Foedus patitur dictae quali in dies oua. Iſid. lib. 8. c. 1. orig.

Foedus Hebr. Berith. vox cognationem habet coe- terar, diſſecatur, per medium diſiſit, à diſſectione ponitur, & rationibus quae in foederibus pangendis obſeruantur.

BIBLICI LOC.

Foedus cum impiis inire prohibetur, Oſea 12. 1. Per- foedus cum impiis perſeruantur. 2. Par. 20. 37. Foedus contra Dei voluntatem inuium putatur, 1. ad. 1. 2. 1. Reg. 20. 34. 41. 2. Par. 19. 2. Foedus cum quibus ſit incedendum. 32. Eſ. 34. 15. Deut. 7. 3. Eſ. 20. 13. 1. Reg. 20. 2. 36. 42. Foedus cum ſum cum Moah. Gen. 6. 18. Eſ. 9. 12. Abrahamo, 15. 18. Eſ. circumciſionis cum Abrahamo à Deo inuim. Gen. 9. 12. cum Abrahamo, Iſaac, & Iacobo, Exod. 2. 24. Foedus cum ſum cum populo ſuo, Gen. 17. 7. Exod. 6. 4. Eſ. 39. 21. 22. Eſ. 31. 31. 32. 33. Eſ. 32. 38. 40. Eſ. 48. 11. 30. Eſ. 44. 11. 3. Eſ. 37. 27. 28. Oſea 1. 18. 23. 24. Zach. 8. 8. Eſ. 19. Rom. 11. 27. Hebr. 8. 8. 10. Eſ. 10. 6. 15. Apoc. 21. 3. 7. ad populo cum Reg. 23. 3. Par. 25. 12. Eſ. 23. 16. Nehem. 10. 29.

Foedus antiquum ſanguine conſecratur, Exod. 9. 20. Foedus nouum aeternum, 13. 20. per Chriſtum 8. 6.

Foedera pro tabulis foederis. Rom. 9. 4. 1. 1. 1. De Deo foedere, praeritum gratuito, pauca quae dantur.

De bonis coeleſtibus per voſ dum & Sacramentum Deo pacificeur, foedus Dei generale & ſpeciale. Generale dicitur exilat, Gen. 9. 9. 10. 12. Ier. 33. 20. Speciale & particulari- reſtrigitur, quibus bonum aliquod promittit, cogentibus obſtrigit, vt praerent ea quae requirit ab ipſis. Foedus eſt, legale & Euangelicum foedus legis eſt conditionis viues: de quo quid ſentendum ſit docet Apoſt. Rom. 7. 2. De foedere Euangelico lege dicta, Gen. 3. 15. Eſ. 4. 4. 7. 10. Eſ. Item, cap. 22. 26. 28. Eſ. 35. Hebr. 11. 4.

In foederis gratiaſi conſideratione ſex capita nobis con- guntio Dei, hominis, mediatoris legis foederis, duritiae, & teſtimonia foederis huius.

1. Deus cognofcitur vnus eſſentia, trinus in perſon- nis, iuſtus, miſericors, omnipotens, ſapiens, verax, immen- ſus, &c. Poſt Adami lapſum, promiſit ſemen mulieris, qui- lium ſuum, vt diſſoluat opera diaboli, Gen. 3. 15. Ioan. 3. 1.

2. Homo, eſt coetus ex Iudeis & Gentibus ad foedus participationem vocatus, foedus illud gratuitum nec mer- itum, nec adultos in Chriſtum credentes verum etiam credentes res amplectitur, quem admodum Abrahami & Iſtaurum Deum eſſe proſequeur. V. de Math. 19. 14. Rom. 9. 11. Gal. 3. 12. Rom. 11. 16. 1. Cor. 7. 14. Hebr. 11. 4. Eſ. 13.

3. Chriſtus in toto ſacro codice graphice depiſtaſt, diator noſter Deus homo, ſapientia, iuſtitia, ſanctiſſimus, pro- ptio noſtra vide Chriſtus & memoria reſtituta eſt gratia. Ioan. 3. 16. Rom. 5. 8. Eſ. 53. 1. Tim. 2. 5. 1. Cor. 15. 2. 1. Cor. 9. 15. 1. Ioan. 4. 9.

4. Leges foederis ſunt à Dei parte: nobis & ſeminaſt Deum, Gen. 17. 7. tum praeritum, tum vnus accerere reſponde- 4. 5. Ier. 31. Eſ. 32. 40. Eſ. 48. 30. 26. Eſ. 41. 34. 7. Oſea 10. 2. Eſ. Pollicetur Deo fidem & nouam obedientiam.